

מאמר דניאל

העלון טעון גניזה, אין לקרוא בזמן התפילה!

פרשת וישב

זמני השבת

			
ירושלים	ת"א	חיפה	באר שבע
17:47	17:43	17:42	17:47
17:16	17:12	17:11	17:16
16:04	16:20	16:20	16:24

שבת שלום ומבורך!

מסופר שכאשר אחיו של יוסף רצו להרוג אותו, לבסוף הם החליטו לזרוק אותו לבור בעצתו של ראובן. ובעניין זה, אפשר להקשות קושיה, רשום שראובן הצילהו מידם בכך שהציע לזרוק אותו לבור. ומדוע זה נקרא הצלה? הרי הבור מלא בנחשים ועקרבים וזה מסוכן עבור יוסף. אז שמעתי מפי הגאון הקדוש, רבי יאשיהו יוסף פינטו, שראובן ידע שאם האחים יתכננו להרוג את יוסף אז הוא יבקש מהם רחמים ויתחנן על נפשו. אך ידע ראובן, שאם יזרקו אותו לבור עם נחשים ועקרבים אז יוסף לא ידבר לנחשים והעקרבים אלא יתפלל ויזעק לה' שיציל אותו והישועה לא תאחר לבוא כי ליוסף היה ביטחון ואמונה חזקים בה'. ועוד מסביר הרב פינטו, "והבור ריק אין בו מים" הרי ידוע הדבר שמי שנעשה לו נס מנקים לו מזכותיו. יוסף הצדיק ניצל מהבור שהיה מלא בנחשים ועקרבים. ובגלל זה ניקו ליוסף מזכותיו, ולכן כתוב "והבור ריק אין בו מים" נתרוקנה בארו של יוסף מהתורה (מים) מהנס שנעשה ליוסף.

עוד שאלה שניתן לשאול, כאשר האחים הקדושים הגיעו לאביהם יעקב וביקשו ממנו את בנימין שיעלה איתם למצרים ואף הוסיפו שאותו שליט (יוסף) לקח את אחיהם שמעון. מדוע יעקב לא מקלל את השליט הזה? מדוע הוא אומר "למה הרעתם לי להגיד לאיש העוד לכם אח" כלומר הוא לא מקלל את השליט אף על פי שהוא לא יודע שזה יוסף. והינה התירוץ הוא, מהפרשה הקודמת, כאשר לבן מחפש את התרפים, אומר יעקב אבינו שמי שגנב אותם ימות, הוא כמובן לא יודע שזאת רחל, הוא גם לא חשד באף אחד מהם ולכן אמר זאת. אך לרוע מזלו רחל מתה בדרך, היא גנבה את התרפים. ולכן יעקב אבינו יודע שצריך להיזהר בלשון, כי חיים ומוות ביד הלשון. ולכן לא מקלל ולא מוציא מפיו דבר שלא נראה במקום. יסוד גדול להיזהר בלשון כי החיים והמוות תלויים בלשון.

חידוש על מזמור לחג החנוכה - "מזמור שיר חנוכה" ראשי תיבות משח שהם: מילה, שבת, חודש. שלוש המצוות הללו ביקשו היוונים לבטל ואנו רואים שלבסוף היה נס, וה' מסר רבים ביד מעטים. ועוד אם נגדיל להסתכל, מדליקים 44 נרות עם השמש רמז לגזירת היוונים לבטל שבת חודש ומילה שהם: 29 ימים בחודש, 7 זה שבת קודש, 1 ו 8 ימי מילה, ביחד זה 44 נרות חנוכה עם השמש.

על המזמור של דוד המלך "ארומנך ה' כי דיליתני", נשאלה שאלה חזקה: מדוע דוד המלך אומר מזמור על שה' עשה אותו דל? הרי אדם צריך לשבח את הקב"ה על שהצילו מהצרה, וההודאה צריכה להיות על הישועה ועל נס מסויים, ואילו כאן דוד מרומם ומשבח את ה' יתברך על שעשה אותו דל ועני? אלא, לפעמים נגזרת על האדם גזרה קשה, או מקרה קשה, על מעשיו הלא טובים, אלא שה' לא חפץ במות המת, אלא בשובו מדרכו הרעה, ולכן, נגרם לאדם זה נזק כספי, מאשר שיקרה לו משהו רע אחר, ו"עני חשוב כמת" ולכן דוד המלך משבח את ה', על שהפך אותו להיות דל ואביון, כי זה תחליף למשהו גרוע יותר שיכל לקרות לו.

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

שמעון בן עיישה	גרשון בן רחמה	אורלי בת סעידה
יצחק בן רחל	אהרון בן חזלה	נוריה בת נעימה
דוד בן נטע	חי בן ירדנה	קוקב בת אביגיל
יקותיאל בן שושנה	חנניה בן אסתר	אינס בת מרים
דוד בן אוריית	יהושוע בן תמו	חדווה בת מסעודה
אליהו בן רחל	יוחנן בן בסקי	ציפורה בת רבקה
	נתנאל בן אורלי	ז'נין בת מזל
	ישראל בן נזי	שרה בת זילפה
	יעקב בן סעידה	ויצמן חיים בן לאה

כדי להתקדם עלייך לדעת היכן אתה נמצא. כשם שהאדם הרואה הר מרחוק מבין כי עדיין אינו שם, כך על האדם המבין דבר, לדעת כי עדיין אינו יודע. (רבי נחמן מברסלב)

2 אנו

3 אנו

4 אנו

ראשון	שני	כה'	שלישי	כו' כסלו	רביעי	כז' כסלו	חמישי	כח' כסלו	שישי	כט' כסלו	שבת	ל' כסלו
הדלקת נר ראשון של חנוכה ל"א תחנון במנחה פטירת הצדיק: ר' חזקיה מדיני (שדי חמד)	א' של חנוכה ל"א תחנון פטירת הצדיק: ר' חיים מאטניא (ויזניץ)	ב' של חנוכה ל"א תחנון פטירת הצדיק: ר' אברהם בן דוד (ראב"ד)	ג' של חנוכה ל"א תחנון פטירת הצדיק: ר' חיים מצרנוביץ	ד' של חנוכה ל"א תחנון פטירת הצדיק: ר' חזקיה די סילוא (פרי חדש)	ה' של חנוכה ל"א תחנון ערב ראש חודש פטירת הצדיק: ר' יוסף שעני	ו' של חנוכה ל"א תחנון א' דראש חודש						

מתורתו של הרב הגאון יורם מיכאל אברג'ל

אמרי נועם

בצור ירום

"וישראל אהב את יוסף מכל בניו" (בראשית לז,ג) ומוסיפה התורה ואומרת, שהטעם שאהב יעקב באופן מיוחד את יוסף הוא – "כי בן זקונים הוא לו" (שם). ומפרש רש"י על הדרך הפשוט, שהכוונה היא שיעקב אהב ביותר את יוסף משום "שנולד לו לעת זקנתו". לאחר מכן, מביא רש"י את דברי התרגום אונקלוס שמתרגם את מה שכתוב "כי בן זקונים הוא לו" – "בר חכים הוא ליה". ומבאר רש"י ש"כל מה שלמד (יעקב) משם ועבר מסר לו (ליוסף)". וצריך להבין, הלא ברור הדבר שיעקב אבינו למד שנים רבות תורה מפי יצחק אביו, עוד קודם שבא ללמוד תורה ארבע עשרה שנה בבית שם ועבר, ומדוע מסר יעקב לבנו יוסף דוקא את מה שלמד משם ועבר, ולא את כל מה שלמד מפי יצחק אביו? ובכלל צריך להבין, מדוע הוצרך יעקב ללמוד תורה מפייה של שם ועבר קודם הליכתו לבית לבן שבחן, ולא היה די לו במה שלמד מפי יצחק אביו? אך הביאור לשתי שאלות אלו הוא: כי כשהיה יעקב אבינו בבית אביו יצחק, הוא היה מוקף ביהודים קדושים וטהורים, אביו יצחק ואימו רבקה, וכן תחת צילו של סבא הגדול אברהם, ולא הוצרך להתרועע עם אנשים רשעים, אך, כשהוזקק ללכת לחן לבית לבן, אשר שם היו רובם ככולם אנשי רשע, הוצרך ללמוד תורה מיוחדת שלמדת כיצד לחיות בין הרשעים ולא להיות מושפע מהם. תורה מסוג זה מצא יעקב דוקא בבית מדרשם של שם ועבר, כיון ששם (בנו של נח) ועבר נינו, חיו בדורות קשים ביותר (דור המבול ודור הפלגה) בין אנשים רעים וחטאים לה', ובכל זאת עמדו בקדושתם וצדקתם ולא הושפעו לרעה. ומכיון שראה יעקב ברוח קודשו שבנו יוסף יזדקק לרדת למצרים ששם היו כולם רשעים וטמאים, על כן מסר לו דוקא את דרך התורה שלמד מפייהם של שם ועבר.

"ואם לא ירע לבבו כלל מזה יכול לבוא לידי קלות חס ושלום". על כל פנים, הרב טוען טענה, אם האדם יחזיק עצמו כרשע, הוא יהיה שקוע בעצבות, דבר שיגרום להפרעה ודאית בהשגה שלו. ומצד שני – ואם לא ירע לבבו כלל מזה, שהוא כרשע, גם זה לא טוב, כי יכול לבוא לידי קלות חס ושלום, שלא יעריך כל כך את החומרא של העבירה, שכן העובדה שהוא רשע לא מפריעה לו ומתוך זה יהיה קל בעיניו לעבור עבירות. וגם יבוא לידי זלזול בעשיית המצוות, כי לפעמים האדם מקיים הרבה מצוות באופן ארעי ביותר, בלי שימת לב כלל, בלשון העם זה נקרא "חפיף" כל דבר הוא מחפף, לדוגמה קריאת שמע שעל המיטה, הוא מתחיל לקרוא ונדרם תוך כדי קריאה. למה שלא יקח סידור ויקרא ממנו? זהו דבר נפלא המילים של הסידור מאירים את העיניים, לא מדלגים על שום אות אחת. גם בברכת המזון כדאי להתאמץ מעט, לקחת את הברכות או את הסידור ולקרוא מתוכו מילה במילה, איזה שפע של אורות יש שם. כמו כן, כאשר אתה מגיע לבית כנסת להתפלל, אל תזוז מהסידור. תרגיש שאתה אדם כבד, אדם עם הרבה כובד ראש לא לעשות כל דבר חפיף. כשיש נטייה לצחוק זה לא דבר טוב, יש הבדל בין צחוק לשמחה. כי צחוק זה קלות ראש, אבל שמחה נובעת מהלב. הצחוק בה מהטחול. כתוב בזוהר הקדוש, (פנחס דף רל"ב עמ"ב), טחול שוחק, ואיהו שחוק הכסיל (קהלת ז'), אבל השמחה מהלב. יש ביניהם הבדל גדול, אם יוציאו לאדם את הטחול הוא ימשיך לחיות, אבל אם יוציאו לו את הלב, ימות מיד. "ויפול אברהם על פניו ויצחק" (בראשית י"ז), אומר התרגום "ונפל אברהם על אפוי וחדי", הוא שמח, אבל "למה זה צחקה שרה" (בראשית י"ח), אומר התרגום "למא דנן חייכת שרה" אומר רש"י שאצל אברהם תירגם אונקלוס וחדי, לשון שמחה, ושל שרה לשון מחוך. למדת שאברהם האמין ושמח, ושרה לא האמינה ולגלגה. וזהו שהקפיד ה' על שרה, ולא הקפיד על אברהם, עד כאן..

הליכותיו והנהגותיו בקודש של סידנא בבא סאלי

צופה ומביט

לבבא סאלי היה מנהג לעלות לספר התורה עליה שישית, "סמוך".

ומעשה שפעם אחת, התארח בבא סאלי בשבת בעיר טבריה, שאלו מארחו ר' מסעוד מלול זצ"ל, אם רוצה לעלות לתורה לעליית שישי כהרגלו. הבבא סאלי השיב "אל תאמר לי לעלות, הפעם אני אומר לך בעצמי כשארצה לעלות לתורה. והתפלא מאוד, הרי מנהג קבוע של הצדיק לעלות עליה שישית בשבת בבוקר, בספר תורה, פנה ר' מסעוד מלול זצ"ל, אל אדם אחר בקהל שיתכבד בעליה שישית, והינה באמצע הקריאה של העלייה, נתגלתה טעות בספר, והיו צריכים להחליפו... אז הבין ר' מסעוד את פשר התנגדותו של הבבא סאלי לעלות לעלייה שישית. ורבינו שמח מאוד שמהשמיים סייעו בידו שלא יברך ברכה לבטלה. בתפילת מנחה אמר הבבא סאלי לר' מסעוד שעכשיו הוא יסכים לעלות לספר תורה, עליה שלישית...

(הנהגות הבבא סאלי: רבינו בבא סאלי, נהג לשים מזוזות בשיפוע קטן ולא ישר. והקפיד שיעשו את המזוזות מיד ביום הכניסה לבית ולא לדחותם. כדי שלא לבטל מצות עשה מן התורה אפילו יום אחד וכדי שלא לתת יניקה לכוחות הסט"א.)

רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב

פעם סיפר הצדיק ר' נחמן מברסלב, מעשה בשני נערים קטנים שהיו אוהבים זה לזה מאוד, עד שלא היו יכולים לחיות אחד בלי השני. פעם אחת נחלש אחד מהם ונפל למשכב, והיה השני בצער גדול עד מאוד. ושאל וחקר מה ניתן לעשות בכדי שיבריא חברו. ואמר לו שיקרא תהילים. והוא בתמימותו החל לומר תהילים מכל הלב. ובכל פעם אחרי שגמר כמה פרקים, שאל האם חברו כבר הבריא, וענו לו שעוד לא. ושוב אמר כמה פרקי תהילים, ושוב שאל לשלום חברו, ואמר לו שעדיין הוא חולה. וכך הלך חזר על עצמו מספר פעמים. עד שלבסוף הבריא חברו. ובסיפור זה, הורה לנו רבי נחמן מברסלב, את דרך התפילה. שצריכה היא להיות בתמימות גמורה כמו אותו ילד. שכן צריכים גם אנו להתפלל ולהאמין שבכל תפילה ממתיקים את הדינים מעט מעט. עד שיומתקו לגמרי ותימשך הישועה בשלמות. (שיח שרפי קודש א-קסג).

גם אתם יכולים להיות שותפים בזיכוי הרבים!

לקבלת העלון באיזור מגוריתכם, ולהקדשת שם להצלחה, רפואה או לעילוי נשמת יקירכם ולהיות שותפים בזיכוי הרבים. צרו קשר במס': 0523458725

הבעל שם טוב הקדוש

תקציר משבוע שעבר. שליחים בהולים יצאו אל הכפרים לחפש רופאים מומחים שיצילו את הנסיך. אפילו היהודים הצטערו מאוד והתכנסו בבתי הכנסת לתפילה מיוחדת. אלא שכלום לא עזר. בבוקר, מיהר ר' ניסן לפתוח את המעטפה כפי שציווה הבעל שם טוב, ובמכתב היה כתוב בדיוק כיצד לרפא את הנסיך. ר' ניסן פעל בהתאם להנחיות, ורק תרופה מיוחדת עבור הנסיך. ר' ניסן, מתוח ונגרש יצא במהירות לכיוון אחוזת הנסיך. למראה היהודי עטור בזקן ופאות, השתוממו כל באי הבית. פייר לואי היה האיש שעצר את ר' ניסן ליד הכניסה וביקש לברר את מבוקשו. כששמע את תשובתו, שילח לעברו מבט בוז "מהר להסתלק מכאן". הורה לו בתנועת יד מזלזלת, "אל תשוב הנה לבלבל את מוחנו, בשעה שיקירונו מוטל על ערש דווי". באותו שניה, חלף במקום בכיר מהרופאים שסבבו את מיטת הפצוע. הוא קלט את המתרחש, וביקש להתרשם מהתרופה של ר' ניסן. הרופא קבע "ממילא אין לנו כל סיכוי להצילו כל הרופאים התייאשו". פייר לואי הסכים לר' ניסן להיכנס ולנסות את מזלו. ר' ניסן פעל בדיוק לפי ההוראות שרשם הבעל שם טוב, מעת לעת היה מסתכל במכתב ובדק שהוא פועל נכון. כל אותה שעה, עקבו מיטב הרופאים שנכחו במקום וכל יתר בני הבית, בהתפלאות וסקרנות, אחר ר' ניסן. חלפה שעה מאז טיפולו של ר' ניסן בנסיך, וכבר ניכרה הטבה במצבו. חומו הגבוה ירד, וככל שהוסיף הזמן הלך והשתפר מצבו פלאים. כעת כולם ניגשו בהערצה לר' ניסן, הם הסתכלו עליו כמלאך קדוש ומושיע, "מהיכן נטלת את תרופת הפלאים הזאת?" שאלו כולם. ר' ניסן השיב להם ולנסיך "את ההדרכה להכנת התרופה קיבלתי ממורי ורבי צדיק ועושה נפלאות המתגורר במז'בוז" ושמו רבי ישראל בעל שם טוב. אך לא בזה הסתיים הביקור, כעת בא תור החלק השני של השליחות, זה שהוטל על ר' ניסן בהמשך למכתב זה. הוא קרא הצידה לידידו הקרוב והטוב של הנסיך בנדיקט, פייר לואי. "יש לי דבר מה משמו של אותו צדיק שרפיא את הנסיך למסור לך...". פייר לואי היה מופתע, ומאוד מסוקרן מה בפיו של הצדיק. ר' ניסן הניח את ידו על כתפיו פייר לואי, "דע לך יקירי כי יהודי אתה, הורייך היו יהודים, ושמן המלא הוא פסח צבי, על שם סב אמך". פייר נראה המום לגמרי. ר' ניסן לא השתהה יותר מידי, והמשיך. "הבעל שם טוב ביקש ממני למסור לך כי עד עתה הלכת בדרך לא טובה, וכי עליך לשנות את דרכך מיד, ולשוב אל היהדות. לשוב אל ה' יתברך...". סיים ר' ניסן. הוא הותיר את פייר לואי, או במילים אחרות, את צבי פסח, לחשוב טוב על דרכו בחיים. פייר לואי לא יכל להישאר אדיש, לנס הגדול שהתחולל, כיצד בעל שם טוב, יהודי צדיק, ממרחקים, ידע בכלל על מה שהולך לקרות לנסיך וכיצד יכול היה לדעת בדיוק איזה תרופה תרפא אותו. בנוסף, הדבר שהדהים אותו עוד יותר, כיצד ידע הצדיק על קורות חייו? מהיכן לו לדעת שאני יהודי? השאלות העסיקו את פייר לואי מספר ימים. במשך השבוע, נודע בכל העיירה סיפור התרופה הפלאית שהביא עימו ר' ניסן מרבו הבעל שם טוב. עד אז לא ידע איש כמעט מבין התושבים על קיומו של הבעל שם טוב, ועל ר' ניסן שנמנה על חסידיו. אולם מרגע התגלותו של הבעל שם טוב בהרקי, התפרסם שמו גם בשאר הכפרים בסביבה. כוחותיו של הנסיך החלו לשוב אליו, ולאחר מס' ימים התאושש לחלוטין. הנסיך ביקש לקרוא לר' ניסן, להודות לו על התרופה ולשלם לו כמיטב כספו. "במה אוכל לגמול לך על שהצלת את חיי? כמה כסף תרצה? או אולי תרצה דבר אחר במקום?" שאל הנסיך את ר' ניסן. לאחר כמה שניות, ר' ניסן השיב "ראשית, תודה רבה מגיע לא לי, התרופה והוראות ההכנה הגיעו במכתב שהביא לי רבי ומורי הצדיק והחסיד והקדוש, "רבי ישראל בעל שם טוב", אני הייתי רק השליח. ושנית, לשאלתך מה ארצה בתמורה? אינני חפץ בכל טובה אישית, רק אבקש ממך שתוסיף להיות טוב אל אחיי היהודים, כפי שהיית עד היום". לאחר מספר ימים, עזבו הנסיך ופמלייתו את הרקי, ושוב לאחוזתם הראשית שבמוסקווא. פחות משבוע לאחר מכן, נשמעו נקישות על דלת ביתו של ר' ניסן. ר' ניסן ניגש לפתוח את הדלת, ועל מפתן הדלת ניצב לא פחות ולא יותר, פייר לואי – צבי פסח, עיניו נצצו דמעות התרגשות, הוא בא לספר את כל אשר התחולל בקרבו מאז התגלות הבעל שם טוב והתגלות היותו יהודי. "דע לך, כי לפתע התפתחה בקרבי תחושת ניכור וזרות לכל הסביבה שלי, ובמקביל התעוררה בליבי משיכה בלתי מובנת לכל הקשור ליהדות. "חיבוטי הנפש שלי לא עזבו אותי לרגע, עד שהרגשתי צורך לספר זאת לידידי הקרוב – הנסיך בנדיקט. הנסיך הקשיב לדבריי ואולם בתום השיחה ייעץ לי להקשיב לרבך הבעל שם טוב, והחלטתי לשוב אל חיק היהדות ולהתקרב לצדיק הבעל שם טוב.

הרב הגאון הרב ישראל אברג'ל שליט"א

וכן יש לדעת כי יעקב אבינו עליו השלום, כל ימי חייו עבד בכל כחו על ארבעה דברים הללו שהם "תורה, אהבה, יראה ומצווה". תורה- דכתיב "ויעקב איש תם יושב אוהלים" (בראשית כה, כז) אהלי שם ועבר בהם למד תורה.

אהבה – בסוד "ויאהב יעקב" (בראשית כטי, יח), וכן "אהבתי אתכם אמר ה'...ואוהב את יעקב" (מלאכי א, ב).

מצווה- דכתיב "עם לבן גרתי" (בראשית לבה, ה), ודרשו חז"ל הקדושים, "גרתי" אותיות תרי"ג, ללמד שיעקב אבינו שמר כל תרי"ג מצוות ואפילו בהיותו בבית לבן הרשע.

יראה- מדכתיב "ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה" (בראשית כח, יז), על היראה מהקב"ה כתיב, שיעקב אבינו ירא מאת ה' יתברך ובפרט במקום הקדוש בו הגיע "הר המוריה". וכן יש לדעת כי ספירת המלכות היא נרמזת באות ד' בסוד מלכות דלה וענייה דלית לה מגרמה כלום, והיא סוד אות הרביעית בשם הוי"ה ברוך הוא.

ד- עתה נבוא אל ביאור העניין על פי המבואר בספר "מגלה עמוקות" ואשר הביאו הרב בעל דברי מנחם זלה"ה זזה תוכן דבריו: כי יהודה בן תימא הוא עצמו יהודה בן יעקב אבינו עליו השלום, ורמז את זה באומרו יהודה בן תימא, אותיות אמת, שהוא רמז ליעקב אבינו עליו השלום שהיתה מידתו מידת אמת, כמו שכתוב "תתן אמת ליעקב". (מיכה ז, כ). להורות שמידתו מידת אמת. ויהודה זכה לעבוד את ה' כמו אביו בשלימות, ועל כן זכה והאירו בשמו כל ארבע אותיות שם הוי"ה ברוך הוא, כנגד ארבע בחינות אלו של "תורה אהבה יראה ומצווה". והאות ד' הנוספת באה לרמוז לנו על שני דברים. (נמשך בגיליון בשבוע הבא..)

הרב הגאון שלום ארוש שליט"א

אחרי שהעם ראו ניסים שלא נראו כמותם מעולם, לא בכמות ולא באיכות, מיד כשהיה להם איזה ניסיון או קושי, הם התלוננו. תכף אחרי הישועות, כפרו העם בטובה של ה', שהוציא אותם מעבדות נוראה לחירות, ושכחו את כל הניסים והנפלאות שראו. אם ניקח לדוגמה את הניסיון של עם ישראל במרה, שבמשך שלושה ימים הם לא מצאו מים לשתות, הרי היה זה מיד אחרי כל הניסים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף, למרות כל האותות והמופתים שהיו עדים להם, למרות כל זאת, מיד התלוננו עם ישראל, ועל זה נאמר בפסוק "שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו", וכותב רש"י "ושם נסהו – לעם, וראה קשי עורפן שלא נמלכו במשה בלשון יפה: בקש עלינו רחמים שיהיו לנו מים לשתות. אלא התלוננו". רש"י מלמד אותנו שאילו היו מבקשים בלשון יפה ממשה, שיבקש עליהם רחמים, לא היה בזה שום פגם או חיסרון ורק בגלל שהתלוננו בזה הראו את מידתם הרעה של כפיות הטובה.

מרן פאר הדור - הרב עובדיה יוסף זצ"ל

הנהגות האדם בבוקר נגיעה במאכלים:

מעיקר הדין יש להורות להקל אפילו שידוע שנגעו באוכלים ומשקים קודם נטילת ידיים שחרית, וכדעת הרבה מגדולי האחרונים שהתירו בזה. ואפילו האוסרים אוכלין שתחת המיטה יש לומר שידודו כאן, שאין רוח רעה שורה במשירין אלא על היד. ומכל מקום, לכתחילה יש להיזהר בכל עוז ותעצומות להשגיח לבלתי יגעו במאכלים לפני נטילת ידיים, ולעמוד על המשמר שגם הילדים הקטנים יטלו ידיהם לפני איזה נגיעה שהיא במאכלים או במשקים. מותר לקנות לחם ממאפיה של יהודים אפילו אם הפועלים אינם מוחזקים בכשרות שיטלו את ידיהם שחרית כדת. וכן מותר לקנות צרכי מאכל מבעל חנות חילוני, שמסתמא אינו נוטל ידיו, ואין לחוש כדיעבד למגעם באוכלים בלי נטילה. (יבי"א ח/ד, א - ח/ט קח,י).

מאכלים שידוע בבירור שנגעו בהם קודם נטילת ידיים שחרית, כגון שנעשה הדבר בביתו, אם הם מאכלים יבשים כגון פירות וירקות וכדומה, שאפשר לרוחצם ולשוטפם במים, יש להדיחם ולשוטפם במים שלוש פעמים ואז יהיו מותרים לכל הדעות. אבל מאכלים רכים שאי אפשר לשוטפם מבלי שיחדרו מים אל תוכם, כגון לחם, וכן משקים שנגעו בהם קודם נטילת ידיים, מן הדין יש להתירם בדיעבד. וכל שכן אם נגעו בהם ילדים קטנים שלא הגיעו לגיל מצוות, ומכל מקום המחמיר שלא לאוכלם תבוא עליו ברכה, כשאינו הפסד מרובה בדבר. (יבי"א ח/ד,ה).

רבנו יוסף חיים - הבן איש חי זצ"ל

"ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר" - אומר הבן איש חי, שאם נסתכל היטב בין החלום הראשון לחלום השני, יש הבדל בתגובתם של האחים. בחלום הראשון נאמר "ויסיפו עוד שנוא אותו" כלומר שנוא אותו על החלום. לעומת זאת בחלום השני שבעיקרון גם מראה את גדולתו של יוסף, לא כתוב ששנוא אותו אלא רק קינאו בו. אז מה ההבדל מדוע כאן שונאים אותו ובחלום השני רק מקנאים בו? עונה על כך הבן איש חי: "הקנאה בחלום השני נובעת מהמילים: 'ואביו שמר את הדבר'. קודם כל, זה שיעקב מצפה לחלום שיתגשם ושותק זה כבר גורם להם קינאה. 'מדוע כך אבינו מעדיף שהחלום יתגשם' חשבו לעצמם האחים. אבל, מדוע גם בחלום השני לא שנוא אותו? מובן לנו שקינאו בו, אבל לא מובן למה בחלום השני לא נאמר ששנוא אותו? אומר הבן איש חי הקדוש, אם נסתכל היטב בחלום השני יוסף רואה את אחיו ככוכבים המשולים לצדיקים 'ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד'. כלומר יוסף לא מוציא עליהם דיבה רעה אלא אומר שהם צדיקים וממשיל אותם לכוכבים. לכן אין שנואה בליבם אלא רק קנאה. הם ראו שבחלום השני למרות שיוסף מדגיש ליעקב ששאר אחיו הם כוכבים כלומר צדיקים עדיין אוהב יעקב את יוסף והם מבינים שלא צריך לשנוא אותו והוא לא אשם בזה שיעקב אוהב אותו הכי הרבה ולכן רק קנאה היתה בהם.

הרב הגאון ראובן אלבז שליט"א

חז"ל לימדו אותנו את הדרך "אמר להם הקב"ה לישראל: בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין. ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו, שנאמר "הלוא אם תיטיב שאת", ואם אין אתם עוסקים בתורה - אתם נמסרים בידו. שנאמר "לפתח חטאת רבין". ולא עוד, אלא שכל משאו ומתנו בך, שנאמר "ואליך תשוקתו", ואם אתה רוצה, אתה מושל בו. שנאמר "ואתה תמשל בו". זהו שאמרו חז"ל, בשלושה דברים ניתנה התורה: באש במים ובמדבר. התורה נמשלה למים שנאמר "הי כל צמא לכו למים" (תענית, דף ז' עמ' א). וניתנה במים שנאמר "גם שמיים נטפו גם עבים נטפו מים" (שופטים ה,ד) - כשם שטבעם של המים לכבות את האש, כן התורה מכבה את כוחו של יצר הרע. חז"ל אומרים (סוכה נב, עמ' ב), "תנא דבי רבי ישמעאל, אם פגע בך מנוול זה - משכהו לבית המדרש. אם אבן הוא נמוח, אם ברזל הוא מתפוצץ. על ידי לימוד תורה אדם מתעדן. מתעלה, מתרומם, ובכך הוא שופך מים על תאוות היצר הבעורות ומכניע אותן. התורה גם נימשלה לאש שנאמר "הלוא כה דברי כאש" (ירמיהו כג, כט). וניתנה באש שנאמר "והר סיני עשן כלו" (שמות, ט"ח). והלכה היא (שבת, מא, ע"א) ש "הבלא מפיק הבלא" פירוש - הבל מוציא הבל. כאשר היצר הרע בוער באדם, הדרך להתגבר עליו היא על ידי בעירה נגדית. אש מוציאה אש. אדם הלומד תורה במלוא המרץ וההתלהבות, בבחינת "כל עצמותיי תאמרנה", יצליח לסלק מעליו את כל תאוות הבעורות כאש בעצמותיו. זה נכנס וזה יוצא כנגדו. תורה גם ניתנה במדבר, המדבר מסמל ענווה. על האדם לסגל לעצמו את מידת הענווה שהיא מידה טובה מכל המידות הטובות (כמו שנאמר באיגרת הרמב"ן). ובכך יעדן את אישיותו וירסן את תאוותיו. לכן, אדם המרגיש שתאוה כלשהי שאינה רצויה בעיני ה' בוערת בקרבו, יקבל על עצמו מיד לפתוח ספר וללמוד. וילמד בתלהבות ובכך יכניע את אותה תאוה.

העלון מוקדש להצלחת:

מור אבי אוריאל בן ציפורה
עזרא בן נאוה
גיא בן איריס
אלעזר בן כוכבה
מרת אימי ויויאן בת נוריה
בת חן בת עירית
אליעד אליהו בן אריאלה
בר בן טליה

העלון מוקדש לרפואת:

צ'יצ'אן בן ביסקה
חזלה בת חביבה
אהוד בן רבקה
דביר בן גאולה
מרים בת אסתר בלור
ליטל בת אורנה חווה
ראובן בן חנה
מרדכי בן ג'ראן